ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

2. června 2005 *

Ve věci C-174/04,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES podaná dne 13. dubna 2004,

Komise Evropských společenství, zastoupená E. Traversou a C. Loggim, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Italské republice, zastoupené I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s M. P. Gentilim, avvocato dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann (zpravodaj), předseda senátu, K. Lenaerts, N. Colneric, K. Schiemann a E. Juhász, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. března 2005,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že vládní nařízení s mocí zákona (decreto-legge) č. 192 ze dne 25. května 2001 (GURI č. 120 ze dne 25. května 2001, s. 4), změněné na zákon č. 301 o neodkladných opatřeních k zajištění procesu liberalizace a privatizace některých odvětví veřejných

služeb (legge č. 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici) ze dne 20. července 2001 (GURI č. 170 ze dne 24. července 2001, s. 4, dále jen „vládní nařízení č. 192/2001") je neslučitelné s článkem 56 ES v rozsahu, v němž zakotvuje automatické pozastavení hlasovacích práv spojených s akciovým podílem překračujícím 2 % základního kapitálu společností v plynárenském odvětví a v odvětví elektrické energie.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

2 Znění čl. 56 odst. 1 ES je následující:

„V rámci této kapitoly jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi."

3 Příloha I směrnice Rady 88/361/EHS ze dne 24. června 1988, kterou se provádí článek 67 Smlouvy (Úř. věst. L 178, s. 5; Zvl. vyd. 01/01, s. 10), obsahuje klasifikaci

pohybů kapitálu uvedených v článku 1 této směrnice (dále jen „klasifikace v příloze směrnice 88/361"). Tato vyjmenovává zejména následující pohyby:

„I. Přímé investice [...]

1) zakládání a rozšiřování poboček nebo nových podniků patřících pouze osobě, která poskytla kapitál, a kupování plné účasti v již existujících podnicích

2) účast v nových nebo stávajících podnicích s cílem vytvořit nebo udržet dlouhodobé hospodářské vztahy

[...]"

4 Na základě vysvětlivek uvedených na konci přílohy I směrnice 88/361 se pod pojmem „přímé investice" rozumí:

„Investice všeho druhu realizované fyzickými osobami nebo obchodními, průmyslovými nebo finančními podniky, které slouží k vytváření nebo udržování dlouhodobých a přímých vztahů mezi osobou poskytující kapitál a podnikatelem

nebo subjektem, kterým je tento kapitál poskytován pro účely vykonávání hospodářské činnosti. Tento pojem je tedy třeba chápat v co nejširším slova smyslu.

[...]

U subjektů uvedených v bodě I.2 klasifikace, které mají status akciové společnosti, jde o účast na přímé investici, kde balík akcií vlastněných fyzickou osobou, [jiným podnikem] nebo jiným majitelem umožňuje akcionáři, aby se efektivně podílel na správě společnosti nebo její kontrole, a to buď podle vnitrostátních právních předpisů vztahujících se na akciové společnosti, nebo jiným způsobem.

[...]"

Klasifikace v příloze směrnice 88/361 obsahuje rovněž následující pohyby:

„III. Operace s cennými papíry běžně obchodovanými na kapitálovém trhu [...]

[...]

A. Operace s cennými papíry na kapitálovém trhu

1) Koupě domácích cenných papírů, obchodovaných na burze, nerezidenty [...]

[...]

3) Koupě domácích cenných papírů, neobchodovaných na burze, nerezidenty [...]

[...]"

Vnitrostátní právní předpisy

6 Článek 1 první a druhý pododstavec vládního nařízení č. 192/2001 stanoví:

„Až do dosažení v rámci Evropské unie plně otevřeného soutěžního trhu v plynárenském odvětví a odvětví elektrické energie, pro účely zajištění procesu liberalizace a privatizace probíhajícího v těchto odvětvích, bude udělování nebo převod souhlasů nebo povolení stanovených v legislativních nařízeních č. 79 ze dne 16. března 1999 týkajícím se elektrické energie a č. 164 ze dne 23. května 2000 týkajícím se vnitřního trhu se zemním plynem prováděno na základě podmínek

obsažených v druhém pododstavci, pokud jde o právnické osoby přímo nebo nepřímo kontrolované státem nebo jinými veřejnými orgány, přičemž tyto na svém tuzemském trhu mají dominantní postavení a nejsou kotovány na regulovaných finančních trzích, které přímo, nepřímo nebo prostřednictvím třetí osoby, a to i prostřednictvím časově omezeného nebo odloženého veřejného návrhu, získají větší než 2 % účast na základním kapitálu společností působících v předmětných odvětvích, přímo nebo prostřednictvím jimi kontrolovaných nebo s nimi propojených společností. Celkový práh 2 % se použije na samotnou právnickou osobu a na skupinu, jejíž je součástí, čili na právnickou osobu (i když ta nemá formu společnosti) vykonávající kontrolu, na kontrolované společnosti a na společnosti podřízené společné kontrole, jakož i na spřízněné společnosti. Tento práh se použije rovněž na právnické osoby, které jsou přímo nebo nepřímo, včetně prostřednictvím kontrolovaných nebo přidružených společností, svěřeneckých společností nebo prostřednictvím třetí osoby, účastníky, a to i spolu s třetími osobami, dohod týkajících se výkonu hlasovacího práva nebo dohod či ujednání mezi akcionáři.

V případě překročení prahu uvedeného v prvním pododstavci, v okamžiku udělení nebo převodu souhlasů nebo povolení, které jsou v něm uvedeny, je hlasovací právo spojené s akciemi překračujícími práh automaticky pozastaveno a nepřihlíží se k němu pro účely kvóra na valných hromadách. Rovněž není možné nadále vykonávat nabývací práva nebo práva k časově omezenému nebo odloženému upisování."

Postup před zahájením soudního řízení

7 Dopisem ze dne 23. října 2002 Komise informovala italskou vládu, že má za to, že vládní nařízení č. 192/2001 v rozsahu, v němž pro podniky působící v plynárenském odvětví a odvětví elektrické energie stanoví pozastavení hlasovacích práv spojených s účastí větší než 2 % základního kapitálu, jestliže tyto účasti jsou nabyty veřejnými

podniky, je v rozporu s ustanoveními Smlouvy týkajícími se volného pohybu kapitálu. Vyzvala proto tuto vládu k předložení jejího vyjádření ve lhůtě dvou měsíců.

8 Italská vláda odpověděla, že i když vládní nařízení č. 192/2001 představuje omezení volného pohybu kapitálu, je nicméně jediným nástrojem na ochranu italského trhu proti investicím, které nesplňují kritéria volné hospodářské soutěže.

9 Jelikož Komise shledala toto vyjádření jako nedostačující pro odůvodnění takové právní úpravy, zaslala dne 11. července 2003 Italské republice dopisem odůvodněné stanovisko, ve kterém ji vyzvala k přijetí opatření nezbytných k dosažení souladu s uvedeným stanoviskem ve lhůtě dvou měsíců.

10 Vzhledem k tomu, že italská vláda neodpověděla na odůvodněné stanovisko, Komise se rozhodla podat u Soudního dvora tuto žalobu.

K žalobě

Argumentace účastníků řízení

11 Opírajíc se o rozsudky Soudního dvora ze dne 4. června 2002, Komise v. Portugalsko (C-367/98, Recueil, s. I-4731), Komise v. Francie (C-483/99, Recueil, s. I-4781),

Komise v. Belgie (C-503/99, Recueil, I-4809), ze dne 13. května 2003, Komise v. Španělsko (C-463/00, Recueil, s. I-4581) a Komise v. Spojené království (C-98/01, Recueil, s. I-4641) Komise uplatňuje, že vládní nařízení č. 192/2001 zavádí odlišné a restriktivní zacházení s investicemi provedenými určitou kategorií investorů, a v důsledku toho omezuje volný pohyb kapitálu v rámci Společenství. Veškeré veřejné podniky jiného členského státu, které by případně měly zájem, jsou odrazovány touto právní úpravou od nabytí účasti ve společnostech působících v plynárenském odvětví a odvětví elektrické energie, neboť jim není umožněno se efektivně podílet na rozhodnutích těchto společností a ovlivňovat jejich správu.

12 Podle Komise článek 56 ES nerozlišuje mezi diskriminačními a nediskriminačními opatřeními, ani mezi veřejnými a soukromými podniky. I když tento článek nedefinuje pojem „pohybu kapitálu", přímé přeshraniční investice spadají pod tento pojem v souladu s klasifikací v příloze směrnice 88/361. Tyto se obzvláště vyznačují možností podílet se efektivně na správě společnosti a její kontrole. Nabývání účastí, jakož i plný výkon hlasovacích práv spojených s těmito účastmi jsou tudíž pokryty pojmem „pohybu kapitálu".

13 Italská vláda navrhuje zamítnutí žaloby.

14 Podle ní vládní nařízení č. 192/2001 nezakotvuje diskriminační zacházení. Týká se nabytí účastí provedených tuzemskými veřejnými podniky stejným způsobem jako nabytí účastí provedených veřejnými podniky ostatních členských států.

15 Omezení hlasovacího práva mimoto podle italské vlády neomezuje v každém případě volný pohyb kapitálu. Italská vláda se jakožto příkladů dovolává článků 85 až

97 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/34/ES ze dne 28. května 2001 o přijetí cenných papírů ke kotování na burze cenných papírů a o informacích, které k nim mají být zveřejněny (Úř. věst. L 184, s. 1; Zvl. vyd. 06/04, s. 24), a článku 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích s finančními instrumenty, kterou se mění směrnice Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES a kterou se zrušuje směrnice Rady 93/22/EHS (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 06/03, s. 272), kterými byl podle italské vlády přímo proveden článek 56 ES. Tato ustanovení, která současně umožňují omezení hlasovacího práva za účelem předejití tomu, aby nedošlo k přeměně prosté kapitálové investice na účinnou schopnost kontroly a řízení společnosti, nejsou sama o sobě neslučitelná se zásadou volného pohybu kapitálu.

16 Vládní nařízení č. 192/2001 je podle italské vlády v souladu s volným pohybem kapitálu, hlavně z důvodu, že sleduje cíle Společenství formulované ve sdělení Komise ze dne 13. března 2001 („Dotvoření vnitřního trhu s energetikou" [KOM (2001) 125 konečné], a zejména cíl omezení protisoutěžního vlivu, který by veřejné podniky v postavení monopolu, jež získají kontrolu nad podniky působícími v plynárenském odvětví a odvětví elektrické energie, mohly na příslušných trzích mít.

17 Podle italské vlády je pravdou, že během posledních let značně pokročilo otevírání trhů v členských státech v plynárenském odvětví a odvětví elektrické energie, a to z důvodu právní úpravy Společenství, zejména směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. L 27, s. 20; Zvl. vyd. 12/02, s. 3) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/30/ES ze dne 22. června 1998 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem (Úř. věst. L 204, s. 1; Zvl. vyd. 12/02, s. 28).

18 Nicméně podle italské vlády provedení těchto směrnic do vnitrostátního právního řádu členských států s sebou přineslo nerovnoměrné otevírání různých vnitro-

státních trhů. Některé státy si zvolily širší otevření trhu, než bylo směrnicemi požadováno, jiné se omezily na otevření svého trhu pouze striktně v rozsahu jim uloženém. Opatření přijatá na úrovni Společenství k nápravě tohoto nedostatku rovnováhy se však ukázala jako nedostačující. Nejen pouze orgánům Společenství, ale i členským státům přísluší bojovat proti asymetriím existujícím v soutěžní struktuře dotčeného trhu a proti porušením hospodářské soutěže, která by mohla vyplývat z případných zneužívání.

19 Podle italské vlády je tak vládní nařízení č. 192/2001 jediným nástrojem umožňujícím zamezit, aby italský trh nebyl předmětem spekulativních protisoutěžních útoků ze strany veřejných subjektů působících v tom samém odvětví v jiných členských státech a zvýhodněných svými vnitrostátními právními úpravami.

20 V projednávaném případě vyvstává podle italské vlády problém jiný než v řízeních ukončených rozsudky Komise v. Portugalsko, Komise v. Francie, Komise v. Belgie, Komise v. Španělsko a Komise v. Spojené království. V těchto řízeních bylo vždy účelem sporných vnitrostátních právních předpisů udržet vliv státu a zabránit liberalizaci. Naopak cílem vládního nařízení č. 192/2001 v rozsahu, v jakém směřuje výlučně vůči veřejným podnikům, je vyloučení státního vlivu. Proto kritéria uvedená ve výše uvedených rozsudcích nelze v projednávané věci použít.

21 Vládní nařízení má mimoto podle italské vlády dočasný charakter. Použije se pouze do uskutečnění plně liberalizovaného vnitřního trhu v plynárenském odvětví a odvětví elektrické energie.

22 Konečně vzhledem k tomu, že směřuje výlučně vůči veřejným podnikům s dominantním postavením na jejich tuzemských trzích, omezuje se podle italské vlády na striktně nezbytná a přiměřená opatření.

23 Podle Komise jsou všechny tyto argumenty nerelevantní.

24 Členské státy podle ní nemohou zasahovat do pravomoci Společenství v této oblasti. Ne národním vládám, nýbrž Komisi jako strážci Smluv náleží dohlížet na řádné používání dotčených právních předpisů Společenství a postavit se proti případným porušením volné hospodářské soutěže. Jednostranné předpisy, přijaté některými členskými státy pod záminkou vyhnutí se narušení svých vlastních trhů, naopak zavádějí taková narušení na trh Společenství jako celek, což je nepřijatelné. Vnitrostátní právní předpisy dotčené v projednávaném případě přitom nemají striktně ochranářský charakter.

25 Mimoto není podle Komise možné tvrdit, že je právní úprava Společenství nedostatečná. Tato úprava byla nedávno dokonce doplněna několika předpisy, zejména směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 211) a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2003/55/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 98/30/ES (Úř. věst. L 176, s. 57; Zvl. vyd. 12/02, s. 230).

Závěry Soudního dvora

26 Je na místě úvodem připomenout, že čl. 56 odst. 1 ES zavádí volný pohyb kapitálu mezi členskými státy a členskými státy a třetími zeměmi. V tomto ohledu v rámci ustanovení kapitoly nazvané „Kapitál a platby" stanoví, že všechna omezení kapitálu mezi členskými státy a členskými státy a třetími zeměmi jsou zakázána.

27 I když Smlouva nedefinuje pojmy pohybu kapitálu a plateb, je nesporné, že směrnice 88/361 včetně klasifikace v její příloze má indikativní povahu pro definování pojmu pohybu kapitálu (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Spojené království, bod 39 a rozsudek ze dne 16. března 1999, Trummer a Mayer, C-222/97, Recueil, s. I-1661, body 20 a 21).

28 Body I a III klasifikace v příloze směrnice 88/361, jakož i vysvětlivky v ní obsažené totiž uvádějí, že přímé investice ve formě účasti na podniku prostřednictvím vlastnictví akcií nebo koupě akcií na kapitálovém trhu jsou pohybem kapitálu ve smyslu článku 56 ES. Na základě výše uvedených vysvětlivek se přímá investice především vyznačuje možností efektivně se podílet na správě společnosti a její kontrole.

29 Ve světle těchto úvah je třeba přezkoumat, zda vládní nařízení č. 192/2001 stanovící automatické pozastavení hlasovacích práv spojených s účastmi převyšujícími 2 % základního kapitálu podniků působících v plynárenském odvětví a v odvětví elektrické energie, pokud jsou tyto účasti nabyty veřejnými podniky nekotovanými

na regulovaných finančních trzích, které mají dominantní postavení, představuje omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy.

30 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že pozastavení hlasovacích práv upravené výše uvedeným vládním nařízením vylučuje pro stanovenou kategorii veřejných podniků efektivní účast na správě a kontrole italských podniků působících na trhu s plynem a elektrickou energií. Jelikož cílem sledovaným vládním nařízením č. 192/2001 je vyhnout se „protisoutěžním útokům ze strany veřejných podniků působících v tomtéž odvětví v jiných členských státech", jeho účelem je především odradit veřejné podniky se sídlem v jiných členských státech od koupě akcií v italských společnostech působících v odvětví energetiky.

31 Z výše uvedeného vyplývá, že pozastavení hlasovacích práv stanovené ve vládním nařízení č. 192/2001 představuje omezení volného pohybu kapitálu zásadně zakázané článkem 56 ES.

32 Toto zjištění není vyvráceno skutečností, že dotčená právní úprava je určena pouze kategorii veřejných podniků s dominantním postavením na jejich vnitrostátním trhu. Ustanovení Smlouvy o volném pohybu kapitálu totiž nečiní rozdíl mezi soukromými a veřejnými podniky, ani mezi podniky s dominantním postavením a podniky nenacházejícími se v takovém postavení.

33 Mimoto italská vláda nemůže tvrdit, že jelikož ustanovení směrnice 2004/39, která za určitých podmínek stanoví omezení hlasovacích práv spojených s určitými

akciemi, jsou slučitelná s ustanoveními Smlouvy o volném pohybu kapitálu, je tomu stejně i v případě vládního nařízení č. 192/2001. Tato směrnice, která byla přijata v rámci svobody usazování, a nikoli, oproti tvrzení italské vlády, v rámci článku 56 ES, je začleněna v odlišném a velmi zvláštním kontextu, totiž přijetí cenných papírů ke kotování. Omezení hlasovacího práva jsou v nich stanovena pouze jako sankce pro případ nedodržování ustanovení právních předpisů. Tato omezení nemají tudíž, na rozdíl od vládního nařízení č. 192/2001, za účel odradit podniky z ostatních členských států od nabývání účastí v určitých tuzemských podnicích. Mimoto, co se týče článků 85 až 97 směrnice 2001/34, tyto obsahují pouze informační povinnost při nabytí a pozbytí podstatného podílu ve společnosti kotované na burze cenných papírů, jakož i povinnost členských států stanovit odpovídající sankce pro případ nesplnění těchto povinností. Opatření přijatá členskými státy v tomto ohledu nejsou v kontextu projednávané věci relevantní.

34 Je třeba ještě přezkoumat, zda je možné omezení volného pohybu kapitálu ve vztahu k ustanovením Smlouvy odůvodnit.

35 V tomto ohledu je třeba připomenout, že volný pohyb kapitálu, jako základní zásada Smlouvy, může být omezen vnitrostátní právní úpravou pouze, pokud pro to jsou důvody uvedené v čl. 58 odst. 1 ES anebo naléhavé důvody obecného zájmu. Mimoto, aby byla vnitrostátní právní úprava takto odůvodněna, musí být způsobilá zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a za účelem splnění kritéria přiměřenosti nepřekračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Belgie, bod 45, a rozsudek ze dne 7. září 2004, Manninen, C-319/02, Recueil, s. I-7498, bod 29).

36 Italská vláda uplatňuje, že procesem liberalizace a privatizace byly trhy s energetikou v Itálii otevřeny pro soutěž. Vládní nařízení č. 192/2001 směřuje k zajištění zdravých a spravedlivých podmínek soutěže na trzích. To umožňuje vyhnout se, aby až do doby efektivní liberalizace odvětví energetiky v Evropě byl italský trh předmětem protisoutěžních útoků ze strany veřejných podniků působících v tomtéž odvětví v jiných členských státech a zvýhodněných vnitrostátní právní úpravou, která jim zachovala privilegované postavení. Nabytí kontroly nad podnikem působícím na italských trzích s elektrickou energií a plynem takovými veřejnými podniky by mohlo překazit snahy italských orgánů otevřít odvětví energetiky soutěži.

37 V tomto ohledu, jak již Soudní dvůr rozhodl, nemůže být zájem na obecném posílení soutěžní struktury dotčeného trhu platným odůvodněním omezení volného pohybu kapitálu (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Portugalsko, bod 52).

38 V každém případě se použijí ustanovení nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40). V tomto ohledu je třeba připomenout, že dotčená vnitrostátní právní úprava se použije pouze na veřejné podniky, které již jsou v dominantním postavení na svém vlastním trhu. Přitom v souladu s čl. 2 odst. 3 nařízení č. 139/2004 Komise zakáže spojení, která zásadně naruší účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo na jeho podstatné části, „zejména v důsledku [...] posílení" dříve existujícího „dominantního postavení".

39 Italská vláda ještě odkazuje na nezbytnost zajistit dodávky energie na italském území.

40 I když nezbytnost zajistit dodávky energie může za určitých podmínek odůvodnit omezení základních svobod vyplývajících ze Smlouvy (viz rozsudky ze dne 10. července 1984, Campus Oil a další, 72/83, Recueil, s. 2727, body 34 a 35, a výše uvedený rozsudek Komise v. Belgie, bod 46), italská vláda neprokázala, v čem je omezení hlasovacích práv, které je určeno pouze určité kategorii veřejných podniků, nepostradatelné pro dosažení dotčeného účelu. Zejména nevysvětluje, z jakého důvodu je nezbytné, aby akcie společností působících v odvětví energetiky v Itálii vlastnili soukromí akcionáři nebo veřejní akcionáři kotovaní na regulovaných finančních trzích, k tomu, aby dotyčné podniky mohly zajistit dostatečnou a nepřerušenou dodávku elektrické energie a plynu na italský trh.

41 Z toho vyplývá, že italská vláda neprokázala, že vládní nařízení č. 192/2001 je nepostradatelné pro zajištění dodávek energie na jejím území.

42 Je proto třeba konstatovat, že Italská republika tím, že ponechala v platnosti vládní nařízení č. 192/2001 stanovící automatické pozastavení hlasovacích práv spojených s účastmi převyšujícími 2 % základního kapitálu podniků působících v plynárenském odvětví a v odvětví elektrické energie, pokud jsou tyto účasti nabyty veřejnými podniky nekotovanými na regulovaných finančních trzích, které mají na svém trhu dominantní postavení, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 56 ES.

K nákladům řízení

43 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Italská republika byla ve sporu neúspěšná, je namístě jí uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Italská republika tím, že ponechala v platnosti vládní nařízení s mocí zákona (decreto-legge) č. 192 ze dne 25. května 2001, změněné na zákon č. 301 o neodkladných opatřeních k zajištění procesu liberalizace a privatizace některých odvětví veřejných služeb (legge č. 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici) ze dne 20. července 2001, stanovící automatické pozastavení hlasovacích práv spojených s účastmi převyšujícími 2 % základního kapitálu podniků působících v plynárenském odvětví a v odvětví elektrické energie, pokud jsou tyto účasti nabyty veřejnými podniky nekotovanými na regulovaných finančních trzích, které mají na svém trhu dominantní postavení, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 56 ES.**

2) **Italské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.